

ပုၤဘၣ်ကီၣ်ခဲတဖၣ်ဒီး ပုၤသးလီၤသးကျဲတဖၣ် ကနီၣ်ပၢၢ်ထီၣ်ဝဲ ကလံာ်ဒုၣ်ဒီး တၢ်အဲၣ်ကလံာ်ဒုၣ်သန့အဂီၢ်လၢ ကီၢ်အမဲရကၤအပူၤ ကသ့ဝဲဒ်လဲၣ်

တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါအံၤ ထၢဖျိဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
လၢပုၤဘၣ်ကီၣ်ခဲတဖၣ်ဒီး ပုၤသးလီၤသးကျဲတဖၣ်
လၢထံကီၢ် ၁၈ဘၣ်အပူၤ အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
ပုၤဟံးဃာ်သကိးတၢ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢ
အသးအိၣ် 18န့ၣ်တုၤ 65 န့ၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖျိဝဲလၢ အဟဲလၢ တၢ်သံကွၢ်သံဒီး
လၢလိတဲစိစိစုအပူၤ, Alabama (15), ဒီး
Pittsburgh, Pennsylvania (24), တကးဒီးဘၣ်
ဟံးဃာ်စုၢ်ကိးဒီး ထံကီၢ်ဒီးဘၣ် တၢ်လီၤဃုသ့ၣ်ညါ
ပုၤဘၣ်ကီၣ်ခဲဒီး ပုၤသးလီၤသးကျဲ 109 ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဘၣ်ကီၣ်ခဲတဖၣ် မၤလိသ့ၣ်ညါ ဘၣ်ဃးဒီး
ကလံာ်ဒုၣ်အဂီၢ် လၢပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါလၢ
အအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခိဖျိ, တၢ်ရဲလီၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး
ပုၤအဂၤတဖၣ်, ကိတဖၣ်, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်ဒီး
ပုၤမံၤဟ့ၣ်သ့ၣ်ဖျါလၢ တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်အပူၤ ခိဖျိလၢ
တၢ်သးလီၤသးကျဲ အတၢ်လဲၤကျဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤမ့ၢ် တၢ်မၤလိအိၣ်ထံးအကျိတခါလၢ
အဟံးပညိၣ်ဝဲ ပုၤဘၣ်ကီၣ်ခဲတဖၣ်ဒီး
ပုၤသးလီၤသးကျဲတဖၣ် ကနီၣ်ပၢၢ်ထီၣ်ဝဲ ကလံာ်ဒုၣ်ဒီး
တၢ်အဲၣ်ကလံာ်ဒုၣ်သန့ အဂီၢ်လၢ ကီၢ်အမဲရကၤအပူၤ
ကသ့ဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါအံၤ အိၣ်ဒီး
တၢ်ဟံးထွဲထီၣ်အိၣ်တဖၣ်လၢ တမ့ၢ်ဘၣ်ထဲ
ပုၤဘၣ်ကီၣ်ခဲ ပုၤသ့ၣ်ကုသးပုၤတဖၣ်အဂီၢ်ခါဘၣ်
မ့ၢ်တခါ မ့ၢ်စိကိးဒီး ပုၤခဲလဲၣ်ဒီး
တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်ခဲလၢာ်
လၢအခါဘၣ်ထွဲလီၢ်အသးယၢ်ခိယၢ်ခိ
ဃာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ခိထံခိကီၢ်
တၢ်မၤအဆိတဖၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်နီၣ်ပၢၢ်တၢ်အံၤ
ကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ လၢတၢ်ဒုးဘၣ်လံာ်ဖိးဒုအါထီၣ်
တၢ်ကဲကျဲးစးတဖၣ် လၢတၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်
တၢ်တုၤသးထဲသိး, တၢ်ဟံးဖျိထီၣ်သးတပူၤယိလၢ
အကဲထီၣ်လီၢ်ထီၣ်, ဒီး တၢ်ထီၣ်ဒါ-

တၢ်ဘျူးဒိၣ်မးလၢ တၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲ
တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါအံၤ လၢအမၤစၢၤ
ပုၤဘၣ်ကီၣ်ခဲတဖၣ်ဒီး ပုၤတၢ်ဖိတဖၣ်
အတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသိထီၣ်အဂီၢ်အယိလီၤ.

လၢကထံၣ်ဘၣ်အါထီၣ်
တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါအံၤအဂီၢ်ဒီး
တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်, ဝဲသးစူၤ လဲၤကွၢ်လၢ
neighbornetwork.io/research

နတၢ်န့ၣ်လီၤဟံးဃာ်န့ၣ် ဒုးကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်
ပတၢ်ဖိးတၢ်မၤလီၤ.
ဖးနဲ QR အံၤ ဒ်သိးနကတဲဘၣ်ပုၤ
နတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်!

University of
Massachusetts
Amherst

RiT

Tufts
UNIVERSITY

Jonathan M. Tisch
College of Civic Life

ပုၤမၤစၢၤပုၤကျိၣ်စုတဖၣ် လၢအဆိၣ်ထွဲ
တၢ်မၤအကျိၣ်ဒိၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

This paper was made possible by generous support from the Walmart Foundation. The findings, conclusions, and recommendations presented in this report are those of the research partners alone, and do not necessarily reflect the opinions of the Walmart Foundation

ပုၤဘၣ်ကီၣ်ခဲတဖၣ်ဒီး ပုၤသးလီၤသးကျဲတဖၣ် ကနီၣ်ပၢၢ်ထီၣ်ဝဲ ကလံာ်ဒုၣ်ဒီး တၢ်အဲၣ်ကလံာ်ဒုၣ်သန့အဂီၢ် လၢ ကီၢ်အမဲရကၤအပူၤ ကသ့ဝဲဒ်လဲၣ်

1. တချူးလာထွေးထိပ်ဒီးဘဉ်

အိပ်ဒီး တါလဲခါဖျိ ဘဉ်ပး တါမာဘဉ်လိာ်တါသိပ်လိမာဒီးတါကွါတလီ၊ ဘဉ်ပးဒီး ကလုာ်ဒုဉ်အဂုါ.

ပုဟ်ဃုာ်မာသကိးတါ ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါဝဲလါ အဝဲသ့ဉ်အိပ်ဒီး ဟံဉ်ဖိဃိဖိတဖဉ်လါ ကါအမဲရကါအပူန့ဉ် ဒူးပလီာ်သ့ဉ်ပလီာ်သးအါထီဉ် ဘဉ်ပးဒီး ကလုာ်ဒုဉ်အဂုါလီ.

ကါအမဲရကါ အလီာ်ခါလဲခါန့ဉ် မ့ကျဲတဘိလါ ပုဘဉ်ကိခဲတဖဉ် ကမလိဘဉ် တါဘဉ်ထွဲဒီး တါကွါတလီ ကလုာ်ဒုဉ်အဂုါလီ.

ကလုာ်ဒုဉ်ဒီး ပုကလုာ် အခိပညိန့ဉ် ပုတနုာ်ပါအါ ဂုဂုါဘဉ်လီ.

“ထီဘိန့ဉ် ယတနုာ်ပါဖျိဖျါဖျါဘဉ်.... မ့လါ အိပ်ဖကဉ်န့ဉ်စတဉ် အထဲအကါန့ဉ် အိပ်ဝဲဒုဉ်လါ အရုာ်အခါသးအယိ... ထီဘိန့ဉ် ယကွဲးယဲလါ ပုအရုာ်ဖိ, မ့မ့ပုအဂါန့ဉ် ယကွဲးလါ ပုဝါဖိးဖိလီ.” - ပုအိပ်ဖကဉ်ဖိ, ဝါ Pittsburgh

2. လါတါသုးလီာ်သုးကျဲအပူ

ကါအမဲရကါ အတါထီဉ်တဖဉ် လါဆီလီာ်အသးဒီး တါလဲခါခိကတါ အတါလီာ်တါကျဲ

တါလဲခါဖျိ ဘဉ်ပးဒီး တါအဲဉ်ကလုာ်ဒွဲသန့ လါလဲခါခိကတါအပူန့ဉ် လါဆီလီာ်အသးဒီး ကလုာ်ဒုဉ်လီ.

တါဒူးသ့ဉ်ညါဆိ တါဂုါတါကျဲဒီး တါကွဲးနီဉ်တါကစီဉ်အဂါတဖဉ်န့ဉ် တကတံာ်ကတီဝဲ ပုဘဉ်ကိခဲတဖဉ်ဒီး ပုသုးလီာ်သုးကျဲတဖဉ် လါတါမ့တါတါဘဉ်ပးဒီး ကလုာ်ဒုဉ်အဂုါ လါ ကါအမဲရကါအပူဘဉ်လီ.

ပုဟ်ဃုာ်မာသကိးတါ ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါဝဲ တါလဲခါဖျိဘဉ်တါဘဉ်ယိဉ်အလီာ် လါကလုာ်ဒုဉ် တါန့ဉ်သံတါ လါအမာဘဉ်ဒိတါ ဖဲလါ တါလဲခါခိကတါအလီာ်အပူန့ဉ်လီ.

“ဖဲပအိဉ်လါ ..ဒိကဝါပုအါ... အဝဲသ့ဉ်စံးဘဉ်ပုလါ ‘လါ ကါအမဲရကါအပူန့ဉ် အိပ်ဒီးပုသုးတဖဉ်, ဒီးအဝဲသ့ဉ်န့ဉ် အါသီဒိဉ်မးလီ. အဝဲသ့ဉ်အိပ်ဒီး ကျဲတဖဉ်လီ.’ ... ပတဲဘဉ်အဝဲသ့ဉ်လါ ပတသ့ဉ်ညါတါဂုါတါကျဲအဲဘဉ် မ့လါ ပမ့ဒိဉ် ပုဘဉ်ကိဘဉ်ခဲတဖဉ်... ပတဲဟဲလါ ထဲကါဒိန့ဉ်တဖဉ်စါကိးဘဉ်- ပဘဉ်အိပ်ဒီး တါဟ်လီာ်သးလီ...” - အိပ်ဖကဉ်မုဉ်, ဝါ Pittsburgh

3. တါဆီလီာ်ဟ်လီာ်ဟ်ဃိ

ပုဘဉ်ကိဘဉ်ခဲအါမး အိပ်ဒီးနီကစါတါလဲခါဖျိ ဘဉ်ပးဒီး တါကွါတလီ လါကါအမဲရကါအပူန့ဉ်လီ.

ပုဟ်ဃုာ်မာသကိးတါ ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါဝဲလါ တါတုာ်ဘဉ်တါ မးနုာ်တရီတပါလါ ကျဲပူန့ဉ် မ့ကျဲတဘိလါ ပုဘဉ်ကိခဲတဖဉ်ဒီး ပုသုးလီာ်သုးကျဲ ဖိသ့ဉ်ဖိတဖဉ် မလိဘဉ်ဝဲ ကလုာ်ဒုဉ်အဂုါန့ဉ်လီ.

စိရုာ်မံဉ်ဒယာဉ် ကမ္ဘါတါကစီဉ် ဟ့ဉ်ထီဉ်တါကွဲးလါ တါမလိယိထီဉ် အါထီဉ်ဘဉ်ပးဒီး ကလုာ်ဒုဉ်အဂုါ လါကါအမဲရကါအပူ လါဆီဒိဉ်တါ လါပုသးစါတဖဉ်အဂါန့ဉ်လီ.

တါလီဃုသ့ဉ်ညါ ပုဟ်ဃုာ်မာသကိးတါ 81% စံးလါ အဝဲသ့ဉ် မလိဘဉ် ကလုာ်ဒုဉ်ဒီး တါအဲဉ်ကလုာ်ဒွဲသန့အဂုါ လါ တါကစီဉ်တဖဉ်အပူ ဒီး ကွဲထီဉ်ဟူဖျါ တါဒူးန့ဉ်တဖဉ်အပူ တဲဖျါတါကွါတလီဘဉ်ပးဒီး ကလုာ်ဒုဉ်အဂုါဒီး ပုကါအတါမာဆုဉ်မးစံးတါအဂုါန့ဉ်လီ.